

การดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ
ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
THE OPERATION OF THE ENGLISH PROJECT FOR CAREER COMMUNICATION
OF OFFICE OF THE NON-FORMAL AND INFORMAL EDUCATION

Corresponding author¹
subinchaiya@hotmail.com

สุบิน ไชยยะ¹
Subin Chaiya¹

Received: August 27, 2019
Revised: October 29, 2019
Accepted: October 30, 2019

บทคัดย่อ

การดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน การติดตามผล และการประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ โดยใช้แบบรายงานผล แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้อง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการดำเนินงาน พบว่า การดำเนินงานโครงการได้ใช้งบประมาณ จำนวน 43,790,223.28 บาท จากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรทั้งหมด จำนวน 44,840,000 บาท เป้าหมายทั้งสิ้น 37,120 คน เป้าหมายที่ได้ จำนวน 39,658 คน หลักสูตรอาชีพที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นเองเพื่อใช้ในการอบรมมีจำนวนทั้งสิ้น 1,301 หลักสูตร หลักสูตรการค้าขายใช้ในการอบรมมากที่สุด จำนวน 472 หลักสูตร (ร้อยละ 36.28) รองลงมา คือ การท่องเที่ยว จำนวน 382 หลักสูตร (ร้อยละ 29.36) หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมจัดการอบรมจำนวนทั้งสิ้น 1,270 แห่ง หน่วยงานการศึกษาเข้าร่วมจัดการอบรมมากที่สุด จำนวน 525 แห่ง (ร้อยละ 41.34) รองลงมา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 418 แห่ง (ร้อยละ 32.91) ทั้งนี้ จากการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ พบว่า สถานศึกษามีความต้องการให้เปิดหลักสูตรภาษาอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ และการประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.66) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรม (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการให้บุคลากรได้รับรู้ร่วมกัน (\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.59)

คำสำคัญ: การสื่อสารภาษาอังกฤษ, อาชีพ, สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย.

¹ค.ด. (บริหารการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นักวิชาการศึกษานานาชาติ กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ สำนักงาน กศน.

ABSTRACT

The purpose of the operation of the English Project for Career Communication of Office of the Non-Formal and Informal Education for fiscal year 2019 was to study the project operation, monitoring and evaluation of the project operation. Report forms, interview forms and questionnaires were used as tools to collect data from relevant parties. Frequency, percentage, mean and standard deviation were used to analyze the collected data. The result of this project operation found that the project budget was 43,790,223.28 baht from the total allocated budget of 44,840,000 baht. A total of 37,120 people were targeted with 39,658 people. The courses used in the training were 1,301 courses. The most used training course developed by the schools was the trading of 472 courses (36.28%), followed by tourism 382 courses (29.36%). There are a total of 1,270 networks institutions participating in the training. The most networks institutions participating in the training were 525 educational institutions (41.34%), followed by the local administrative organization were 418 (32.91%). The monitoring of the project operation was found that schools require to the other language courses. The evaluation of the project operation was overall rated to be high level (\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.66). Schools have operations in accordance with action plans/projects/activities received the highest means rating (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.57) followed by schools have a meeting to clarify the direction of the project operation for the personnel to get to know together (\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.59).

Keywords: English Communication, Career, Office of the Non-Formal and Informal Education.

บทนำ

จากการอ้างอิงตามกฎบัตรอาเซียนมาตราที่ 34 ระบุให้ใช้ภาษาทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ (The working language of ASEAN shall be English) ซึ่งหมายความว่า ประชาชนใน 10 ประเทศอาเซียน จะต้องใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น นอกเหนือจากการใช้ภาษาประจำชาติหรือภาษาประจำท้องถิ่นของตนเองจึงเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงคือ ปัญหาในเรื่องทักษะทางภาษาอังกฤษของคนไทย ซึ่งจากผลสำรวจของหน่วยงานต่าง ๆ ล้วนแต่ชี้ชัดตรงกันว่า ภาษาอังกฤษของเราด้อยกว่าเพื่อนบ้านในอาเซียนและอยู่ในเกณฑ์ต่ำมากโดยหากมองไปที่พื้นฐานทางภาษาในบรรดาทักษะทั้ง 4 ด้าน นั้น ผู้เรียนชาวไทยโดยมากจะมีปัญหาด้านการพูดและการฟังอันเป็นทักษะพื้นฐานในการสื่อสารระหว่างกัน (Somkiat Onwimon, 2012) รวมทั้งจากสถานการณ์เศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการพัฒนาประเทศ ระบบคมนาคม และความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ASEAN Economic Community (AEC) ที่มีจุดมุ่งหมายผลักดัน ASEAN ให้เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมือได้อย่างเสรี ทำให้บริษัทต่างชาติมีตัวเลือกในการตั้งฐานการผลิตและกระจายสินค้ามากขึ้น ในระยะต่อไปความเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาคจะยกระดับขึ้นอีกขั้น ซึ่งไทยอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เชื่อมต่อมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดีย (East-West Economic Corridor) และเชื่อมต่อกับจีนตอนใต้เข้ากับภูมิภาคแหลมทอง (North-South Economic Corridor) ทำให้ไทยมีศักยภาพเป็นศูนย์กลางการคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาคและการเป็นประตูสู่เอเชียได้

นโยบายของรัฐบาลด้านการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในข้อที่ 4 การศึกษาและเรียนรู้การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่

ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพ ปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตร ให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม ตลอดจนสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านและวัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากลเพื่อเตรียมเข้าสู่สากลวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนและเพื่อ การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก (The Secretariat of the Cabinet, 2014: p. 6-7) สำหรับสำนักงาน กศน. ได้มีนโยบาย และจุดเน้นการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านอาชีพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ซึ่งมีตัวชี้วัดเชิงปริมาณเป็นจำนวนประชาชนที่ได้รับการฝึกอบรมภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารด้านอาชีพและตัวชี้วัดเชิงคุณภาพเป็นร้อยละของผู้ผ่านการฝึกอบรม/พัฒนาทักษะอาชีพพระยะสั้น สามารถนำ ความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนางานได้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนเพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การ พัฒนาประเทศ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ด้าน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (Office of the Non-Formal and Informal Education, 2019: p. 2-6)

ดังนั้น ปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความจำเป็นต่อการติดต่อสื่อสารที่สามารถเชื่อมโยงได้ทั่วโลก และเป็นข้อมูลข่าวสารที่ ความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้การสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ สามารถทำได้ง่ายโดยดียวโดยใช้ ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ซึ่งการพัฒนาศักยภาพในการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญต่อประชาชนที่จะ สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของประชาคมโลก รวมทั้งเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ประชาชนมีความพร้อมในการพัฒนาขีด ความสามารถทางด้านทักษะภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารเพื่อการประกอบอาชีพได้

สำนักงาน กศน. ในฐานะเป็นหน่วยงานการศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับนักศึกษาและประชาชนทั่วไปในทุกช่วงวัยในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ จึงได้เล็งเห็นถึง ความสำคัญในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพให้แก่ประชาชนทั่วไปในพื้นที่ของสถานศึกษาทุกแห่งใน สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด/กทม. จึงได้จัดทำโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ โดยการจัดสรรงบประมาณ ให้กับสถานศึกษาทั้ง 928 อำเภอในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดทั้ง 77 แห่ง เพื่อนำไปจัดอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านอาชีพแก่ประชาชนในพื้นที่ และให้ประชาชนจำนวนเป้าหมายทั้งสิ้น 37,120 คน ที่ผ่านการอบรมตามโครงการ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และดำเนิน ชีวิตประจำวันได้ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาผลการดำเนินงาน การติดตามผล และการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการฯ ซึ่งผลการศึกษาจากโครงการนี้จะป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงาน กศน.และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการฯ และโครงการอื่นที่เกี่ยวข้องให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน การติดตามผล และการประเมินผลการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ด้านอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

วิธีดำเนินงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการได้รับการพิจารณาปรับปรุงจากคณะทำงานโครงการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วยผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสถาบัน กศน. ภาค ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการโครงการ การนิเทศ ติดตามและประเมินผลโครงการและปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 35 คน ทั้งนี้ ข้อมูลในแต่ละภาคได้แบ่งภาคตาม

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) (Announcement of the Integrated Provincial Administrative Policy and Provincial Policy Committee on Establishment of a Provincial Group and Define a Province that is an Operation Center of the Provincial Group. (No. 3), 2017: p. 14-16) เนื่องจากภาคใต้ชายแดนมีเพียง 3 จังหวัด จึงได้นำมารวมกับภาคใต้ ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาผลการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสำนักงาน กศน. โดยสำนักงาน กศน. ได้มีหนังสือแจ้งให้สำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม. ดำเนินการรายงานผลการดำเนินโครงการไปยังส่วนกลาง ซึ่งให้สำนักงาน กศน.จังหวัดทุกแห่ง/กทม. รวบรวมผลการดำเนินงานโครงการฯ จากสถานศึกษาในสังกัดรวมทั้งสิ้น 928 อำเภอ/เขต และกรอกข้อมูลในแบบรายงานผลออนไลน์หรือ Google form ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในหัวข้อหลักสูตรอาชีพที่ใช้ในการจัดอบรม การใช้งบประมาณในการจัดอบรม เป้าหมายผู้ผ่านการอบรม และหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมจัดการอบรม โดยได้รับการรายงานผลครบทั้งหมด 928 อำเภอ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 การติดตามผลการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสำนักงาน กศน. โดยสำนักงาน กศน. ได้เลือกสำนักงาน กศน.จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์การใช้จ่ายงบประมาณในปีงบประมาณที่ผ่านมาที่มีทั้งจังหวัดที่ใช้เงินงบประมาณน้อยกว่าร้อยละ 80 และใช้เงินงบประมาณเป็นไปเป้าหมายร้อยละ 100 ของเงินงบประมาณที่ได้จัดสรรไว้ในแต่ละจังหวัด รวมทั้งจำนวนเป้าหมายที่ได้น้อยกว่าร้อยละ 80 และเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 100 ตามที่ได้กำหนดไว้ ส่วนการเลือกสถานศึกษาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลกับทางคณะทำงานนั้น ให้เป็นอำนาจการตัดสินใจของผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดที่ได้กำหนดไว้ทั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จาก กศน.อำเภอ จำนวน 30 แห่ง สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัด 15 แห่ง ใน 5 ภูมิภาคของประเทศไทย ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการ กศน.อำเภอแห่งละ 1 คน รวม 30 คน ครู/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของ กศน.อำเภอแห่งละ 1 คน รวม 30 คน และผู้เข้าร่วมโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพแห่งละ 2 คน รวม 60 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน โดยมีเป้าหมายให้สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคแต่ละแห่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการฯ ร่วมกับคณะทำงานจากส่วนกลาง พร้อมทั้งรายงานผลการติดตามการดำเนินงานโครงการฯ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ ประกอบเป็นความเรียงในแต่ละประเด็นคำถาม

ตอนที่ 3 การประเมินผลการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสำนักงาน กศน. โดยสำนักงาน กศน. ได้สร้างแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการฯ มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 15 ข้อ ซึ่งได้นำแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ และแนวคิดและทฤษฎีวงจรมะเดมมิง (Deming cycle) หรือ PDCA มาประยุกต์ใช้ และตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการฯ เป็นคำถามแบบปลายเปิดโดยแบบสอบถามฉบับนี้ได้พัฒนาเป็นฉบับออนไลน์ที่ออกแบบจาก Google form หรือสร้างเป็น QR code เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการ กศน.อำเภอ/เขตทุกแห่งหรือรักษาการ จำนวน 1 คน หรือครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของ กศน.อำเภอ/เขตทุกแห่ง จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 1,856 คน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 1,073 ชุด และสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 1,069 ชุด คิดเป็นร้อยละ 57.60 ซึ่ง

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาผลการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 **หลักสูตรอาชีพที่ใช้ในการจัดอบรม** โดยหลักสูตรอาชีพที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นเองเพื่อใช้ในการอบรมในภาพรวมพบว่าหลักสูตรอาชีพที่ใช้ทั้งสิ้น จำนวน 1,301 หลักสูตร โดยหลักสูตรอาชีพที่ใช้มากที่สุด คือ การค้าขาย จำนวน 472 หลักสูตร (ร้อยละ 36.28) รองลงมา คือ การท่องเที่ยว จำนวน 382 หลักสูตร (ร้อยละ 29.36) และน้อยที่สุด คือ การโรงแรมจำนวน 15 หลักสูตร (ร้อยละ 1.15)

1.2 **การใช้งบประมาณในการจัดอบรม** โดยการใช้งบประมาณในการจัดอบรมในภาพรวม พบว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งหมด จำนวน 44,840,000.00 บาท งบประมาณที่ใช้ จำนวน 43,790,223.28 บาท คงเหลือ 2,127,316.72 บาท (ร้อยละ 97.66) โดยภาคที่ใช้งบประมาณมากที่สุด คือ ภาคใต้และใต้ชายแดน (ร้อยละ 99.24) รองลงมา คือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 99.06) และน้อยที่สุด คือ ภาคกลาง (ร้อยละ 95.04)

1.3 **เป้าหมายผู้ผ่านการอบรม** โดยเป้าหมายผู้ผ่านการอบรมในภาพรวม พบว่าเป้าหมายผู้ผ่านการอบรมทั้งสิ้น จำนวน 39,658 คน จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำนวน 37,120 คน โดยภาคที่มีเป้าหมายผู้ผ่านการอบรมมากที่สุด คือ ภาคกลาง รองลงมา คือ ภาคใต้ และน้อยที่สุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.4 **หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมจัดการอบรม** โดยหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมจัดการอบรมในภาพรวมพบว่าหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมทั้งสิ้น จำนวน 1,270 แห่ง โดยหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมมากที่สุด คือ หน่วยงานการศึกษา จำนวน 525 แห่ง (ร้อยละ 41.34) รองลงมา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 418 แห่ง (ร้อยละ 32.91) และน้อยที่สุด คือ สถานประกอบการ จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 4.49)

ตอนที่ 2 การติดตามผลการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 **ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพในสถานศึกษา** โดยมีผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด จำนวน 64 คน (ร้อยละ 100.00) ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 48 คน (ร้อยละ 75.00) โดยมีตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู กคน. ตำบลจำนวน 24 คน (ร้อยละ 37.50) เท่ากัน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสถานศึกษาในการติดตามการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ โดยสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ได้ 8 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ** สถานศึกษามีความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพเป็นอย่างดีโดยสำนักงาน กศน. มีหนังสือชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ โดยละเอียด พร้อมทั้งมีการแนบหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายในการจัดอบรมประชาชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน. ตามระเบียบการเบิกจ่ายจากคู่มือการจัดกิจกรรมฝึกอบรม

ประชาชน รวมทั้งสำนักงาน กศน. จังหวัดได้ประชุมชี้แจง ทหหรือแนวทางการดำเนินงานในระดับจังหวัดมีการสื่อสาร สร้างการรับรู้ ในกรอบและแนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน และมอบหมายให้ กศน.อำเภอพัฒนาหลักสูตรและออกแบบกิจกรรม การอบรมตามบริบทของพื้นที่ เช่น หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการเกษตร เป็นต้น โดยการจัดหาหลักสูตรจากสถาบัน กศน. ภาคหรือหลักสูตรจากสถานศึกษา อื่นที่พัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และผู้เรียน และสำนักงาน กศน.จังหวัด และ กศน.อำเภอ มีประสบการณ์ในการ จัดการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพมาแล้วในปีที่ผ่านมา

2. ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและสำรวจความต้องการของประชาชน โดยสถานศึกษาสำรวจปัญหาและ ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ประสานงานกับภาคีเครือข่าย ผู้นำชุมชน และประชาชนที่สนใจเพื่อสำรวจความต้องการ ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายหรือผู้สนใจ และประชาสัมพันธ์โครงการจากการสอบถามและการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน จากนั้นนำปัญหาและความต้องการมาวิเคราะห์ตามสภาพบริบทของพื้นที่ มีความจำเป็นที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และความรู้อื่นๆของผู้เรียน เช่น มีความจำเป็นที่จะต้องสื่อสารภาษาอังกฤษให้ได้เพื่อ ต้องการเพิ่มยอดขายสินค้า การให้บริการเพิ่มความเชี่ยวชาญในการทำงาน หรือสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้อย่าง เข้าใจเป็นต้น ทั้งนี้มีการจัดประชุมชี้แจง และวางแผนร่วมกับผู้บริหาร ครู วิทยากร และผู้เรียนเพื่อร่วมกันออกแบบกระบวนการ/ วิธีการจัดการเรียนรู้ จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ และความสะดวกของผู้เรียนที่ต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง ตลอดจนมีการจัดการ เรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่หลักสูตรกำหนดและปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับสภาพ ความเป็นจริงตามลักษณะงานอาชีพของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาเรียนรู้อื่นๆ ผ่านสื่อการสอนต่าง ๆ เช่น บัตรคำ ใบความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการประเมินตามสภาพจริง เช่น การตอบ คำถาม การฝึกออกเสียง การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น

3. ด้านการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อบุคคลเช่น การ ประชุมประจำเดือนหัวหน้าส่วนราชการอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และการพบ กลุ่มนักศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือราชการประชาสัมพันธ์ส่งไปยังหน่วยงานภาคีเครือข่าย โรงเรียนกวดวิชา ธุรกิจการท่องเที่ยว และจัดทำแผ่นพับ รวมทั้งสื่อออนไลน์ เช่น เพจเฟซบุ๊ก กลุ่มไลน์ต่าง ๆ และยูทูป นอกจากนี้ยังมีสื่ออื่น ๆ เช่น รายการวิทยุ เสียงตามสายประจำหมู่บ้านทางเคเบิลทีวีท้องถิ่น (ตัววิ่งด้านล่างของจอ) หอกระจายข่าวของหมู่บ้านและคลิป์วิดีโอ

4. ด้านการจัดกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่าย สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งที่เป็น บุคคล/กลุ่มบุคคล หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์โครงการ การขอใช้สถานที่ในการ จัดการอบรม การสนับสนุนบุคลากรเป็นวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรม

5. ด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุน สถานศึกษาได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนตั้งแต่การ ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ การจัดทำโครงการการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียน การสำรวจและวิเคราะห์ความ ต้องการ จัดหาวิทยากร รวมทั้งจัดทำหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร จัดหาสถานที่จัดการเรียนการสอน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรม การวางแผนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ การใช้งบประมาณและการเบิกจ่ายให้เป็นไป ด้วยความเรียบร้อยตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ยังให้คำแนะนำสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความหลากหลายแตกต่างเรื่องอายุ โดยวิธีการให้กลุ่มที่มีอายุน้อยช่วยสอนผู้ที่มีอายุมาก ตลอดจนดำเนินการนิเทศ ติดตามระหว่างการอบรม และให้กำลังใจ ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

6. ด้านปัจจัย/ทรัพยากรที่ส่งเสริมสนับสนุนในการดำเนินโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้าน อาชีพ สถานศึกษามีงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครู และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้

ความสำคัญและร่วมมือในการจัดกิจกรรม มีวิทยากรที่เป็นทั้งคนไทยและชาวต่างชาติที่เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีความเข้าใจในธรรมชาติของผู้เรียน คน. มีเทคนิคสร้างแรงจูงใจ และจัดกิจกรรมได้หลากหลาย น่าสนใจ มีผู้เรียนยังมีความต้องการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพอย่างแท้จริง มีภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนที่ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมทั้งในเรื่องสถานที่จัดกิจกรรมและการฝึกปฏิบัติ รวมทั้งยังมีหลักสูตรและแผนการเรียนรู้รายกลุ่ม/รายบุคคลที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของพื้นที่เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายมีช่วงอายุและระดับพื้นฐานความรู้ด้านภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน มีสื่อการเรียนรู้สำหรับการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเข้าถึงง่ายในรูปแบบของหนังสือ แผ่นพับ บัตรคำ ใบความรู้ สื่อออนไลน์ และสื่ออื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการประเมินตามสภาพจริงที่หลากหลาย เช่น การซักถาม การตอบคำถาม การฝึกออกเสียง การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและมีการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานหลังเสร็จสิ้นโครงการอย่างต่อเนื่องและเสนอต่อผู้บริหารเพื่อรับทราบผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานโครงการฯ

7. ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ

สถานศึกษามีสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ ในด้านงบประมาณ เวลาและสถานที่ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ เกิดความซ้ำซ้อนในการใช้จ่ายงบประมาณ ค่าตอบแทนวิทยากรน้อยเกินไป สถานที่จัดการฝึกอบรมห่างไกลและไม่สะดวกในการเดินทางและระยะเวลาในการฝึกอบรมมีน้อยเกินไปทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ไม่เต็มที่สำหรับปัญหาด้านวิทยากรและผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ขาดแคลนวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความแตกต่างกันทั้งวัยวุฒิ คุณวุฒิ อาชีพ และประสบการณ์ในการเรียนรู้ ส่งผลให้พื้นฐานความรู้และการรับรู้ไม่เท่ากัน และปัญหาด้านหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ของแต่ละสถานศึกษามีความหลากหลาย เนื่องจากความแตกต่างกันของผู้เข้าร่วมกิจกรรมและบางแห่งไม่มีสื่อประกอบการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ไม่มีความหลากหลาย

8. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ

สถานศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีนโยบายให้ดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดสรรงบประมาณตามความต้องการของสถานศึกษาโดยให้เหมาะสมและเพียงพอ มีการจัดทำคู่มือหรือแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการประชุมชี้แจงเพื่อทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ ในทุกระดับและมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงรวมทั้งควรมีการจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เป็นหลักสูตรกลางเพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำมาปรับใช้ได้ และมีการสนับสนุนสื่อที่หลากหลายและทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนั้นควรเปิดสอนภาษาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและบริบทของพื้นที่ เช่น ภาษาเขมร ภาษาพม่า ภาษาจีน ภาษายาวี เป็นต้น

2.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพในสถานศึกษาโดยมีผู้ให้

สัมภาษณ์ทั้งหมด จำนวน 81 คน (ร้อยละ 100.00) ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 65 คน (ร้อยละ 80.25) มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 36 คน (ร้อยละ 44.44) และประกอบอาชีพเกษตรกรจำนวน 28 คน (ร้อยละ 34.57)

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสถานศึกษาในการติดตามการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ โดยสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ได้ 7 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านสาเหตุจูงใจการเข้าร่วมกิจกรรม

โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีสาเหตุจูงใจการเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากมีความสนใจ และต้องการในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ และต่อยอดกลุ่มอาชีพในการขายสินค้าออนไลน์และแนะนำสินค้าให้กับชาวต่างชาติรวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเองในการสื่อสารภาษาอังกฤษกับชาวต่างชาติ ตลอดจนจนเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เพื่อการทบทวนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

2. **ด้านความคาดหวังหรือเป้าหมายจากการเข้าร่วมกิจกรรม** โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความคาดหวังหรือเป้าหมายจากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้เรียนคาดหวังในการนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการสื่อสารภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ เช่น คำขายกับชาวต่างชาติขายสินค้าจากสวนผลไม้ของตนเองต่อยอดการทำตลาดออนไลน์ สื่อสารกับนักท่องเที่ยวที่มาติดต่อสอบถาม สื่อสารกับคนงานที่เป็นคนต่างด้าว สอนหลานที่เรียนอนุบาล และการศึกษาต่อ รวมทั้งผู้เรียนยังได้ทบทวนความรู้ภาษาอังกฤษ คำศัพท์พื้นฐาน เพิ่มเติมความรู้ได้ฝึกปฏิบัติจริงนอกสถานที่ และได้สนทนากับชาวต่างชาติจริงเพื่อเป็นการเพิ่มความมั่นใจ และกล้าสื่อสารกับชาวต่างชาติมากยิ่งขึ้น

3. **ด้านการรับรู้การประชาสัมพันธ์ข้อมูล** โดยผู้เข้าร่วมโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสถานศึกษามีการรับรู้การประชาสัมพันธ์ข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อบุคคล เช่น ผู้นำชุมชนครูและนักศึกษา กศน. ญาติเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) การประชุมของหมู่บ้าน การประชุมประจำเดือน กลุ่มผู้เรียนกลุ่มอาชีพ และการประชาสัมพันธ์แบบเพื่อนชวนเพื่อนมาเรียน ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์เช่น หนังสือราชการถึงหน่วยงานภาคีเครือข่ายรวมทั้งสื่อออนไลน์เช่น เพจเฟซบุ๊กและกลุ่มไลน์ต่าง ๆ และสื่ออื่น ๆ เช่น ประกาศเสียงตามสาย และหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน

4. **ด้านความสอดคล้องของกิจกรรมกับความต้องการของผู้เรียน** โดยสถานศึกษาได้สำรวจความต้องการของผู้เรียนก่อนจะจัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพจึงทำให้มีเนื้อหาสาระความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและใช้ในการประกอบอาชีพได้

5. **ด้านกานำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน** โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันโดยผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการประกอบอาชีพนวดแผนไทย จัดรายการวิทยุ คำขายหรือขายสินค้าออนไลน์ที่มีการสื่อสารกับชาวต่างชาติสื่อสารกับนักท่องเที่ยวที่มาติดต่อสอบถามข้อมูลการค้าขายต่อรองสินค้ากับนักท่องเที่ยว และการทักทาย สื่อสารกับชาวต่างชาติในหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการถอดบทเรียนที่ประสบความสำเร็จดีเด่นจากโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองตรังสำนักงาน กศน. จังหวัดตรังของ Laong Phukhang and Ranee Noisakun (2019) ที่พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมที่ประสบความสำเร็จสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพและใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยคนที่ 1 ประกอบอาชีพตีเจ/สมาคมสี่มวลงชนเพื่อการท่องเที่ยวได้ผ่านการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพพนักงานขายสินค้าจำนวน 40 ชั่วโมงจาก กศน. อำเภอเมืองตรัง โดยมีเนื้อหาสำหรับพนักงานขายสินค้ากลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายทั้งขายหน้าร้านและขายของออนไลน์ซึ่งเมื่อผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตประจำวันทำให้เรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษในการขายและการดูแลบริการลูกค้าซึ่งได้กล่าวว่า “การพยายามที่จะเข้าใจภาษาอื่นนอกเหนือไปจากภาษาหลักของเราจะทำให้เราอยู่ในจุดที่ง่ายต่อการค้นพบตัวเองและสิ่งที่เราชอบจริง ๆ เมื่อเราเปิดใจต่อวัฒนธรรมอื่นและตั้งใจเรียนรู้จนประสบความสำเร็จจะทำให้เรารู้สึกดีกับตัวเองมากขึ้นง่ายขึ้นเกิดแรงบันดาลใจและมีเป้าหมายนอกจากนี้การมีทักษะด้านภาษาที่ดีโดยเฉพาะภาษาอังกฤษก็จะทำให้เรารู้สึกมั่นใจมากขึ้นในการเข้าสังคมดังนั้น อย่ากลัวอย่าอายจนไม่กล้าลงมือทำอะไรใหม่ ๆ เพราะบทเรียนที่เราได้จากความผิดพลาดคือ สิ่งที่สอนให้เราพัฒนาขึ้นหากไม่ลองแล้วจะรู้ได้อย่างไรว่าสิ่งเหล่านั้นผิดหรือถูกการเรียนภาษาอังกฤษก็เช่นเดียวกัน” และคนที่ 2 ประกอบอาชีพธุรกิจร้านปักผ้า/ขายสินค้าแฮนด์เมดได้ผ่านการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพพนักงานขายสินค้าจำนวน 40 ชั่วโมง จาก กศน. อำเภอเมืองตรังซึ่งได้กล่าวถึงการเข้ารับการอบรมครั้งนี้ว่า “เกิดจากหนึ่งในปัญหาของการเรียนภาษาอังกฤษที่เคยเกิดขึ้นกับตัวเองคือ ไม่สามารถนำมาใช้สื่อสารได้ในชีวิตจริงและปฏิเสธไม่ได้เลยว่าภาษาอังกฤษเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะด้านการทำงานหรือแม้แต่การท่องเที่ยวหลังจากตระหนักถึงความสำคัญในจุดนี้จึงได้พยายามฝึกภาษาอังกฤษลงมาหลายวิธีก็ไม่ได้ผลจึงตัดสินใจไปเรียนภาษาที่กศน. อำเภอเมืองตรังบรรยากาศในห้องเรียนนั้นเป็นไปด้วยความสนุกสนาน

เฮฮา แต่อดแน่นไปด้วยความรู้คุณครูแต่ละคนมีวิธีการสอนที่แปลกใหม่ในแบบของตัวเองผ่านกิจกรรมกลุ่มคู่หรือเดี่ยวทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกรู้สึกเครียด จึงสามารถซึมซับสิ่งที่เรียนได้อย่างเต็มที่ไม่ใช่แค่การท่องจำเพื่อนำไปสอบ แต่สามารถนำไปใช้ได้จริงนอกห้องเรียน”

6. ด้านปัญหาอุปสรรค โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ให้ข้อคิดเห็นว่า โครงการมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมและระยะเวลาในการจัดอบรมน้อยเกินไป ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีช่วงอายุ อาชีพ และพื้นฐานในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดการรับรู้ไม่เท่ากัน สำหรับบางคนไม่สะดวกในการเดินทางเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากสถานที่จัดกิจกรรมมีระยะทางไกลจากบ้านพักอาศัยรวมทั้งไม่สามารถใช้สมาร์ตโฟนเพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ได้ และไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบตามจำนวนชั่วโมงและไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากติดภารกิจส่วนตัวและต้องประกอบอาชีพ

7. ด้านข้อเสนอแนะ โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสถานศึกษา กล่าวคือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมและเพียงพอมีหลักสูตรอบรมภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาจีน ภาษาพม่า ภาษายาวี เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนแต่ละชุมชน และสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัยในการจัดการฝึกอบรม รวมทั้งมีการสนับสนุนวิทยากรชาวต่างชาติเพื่อจะได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษจากเจ้าของภาษา และกล้าที่จะสื่อสารกับชาวต่างชาติโดยตรง มีการจัดกิจกรรมการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์และสถานที่จริง ลดเวลาเรียนต่อวันลงแต่ให้ขยายวันเรียนเพิ่มขึ้นเพื่อแก้ปัญหาให้กับกลุ่มผู้เรียนได้มาเรียน รวมทั้งมีการทบทวนความรู้ให้ผู้เข้าอบรมเดิม เพิ่มเติมศัพท์ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในชุมชนและขยายผลให้กับคนในชุมชนมากขึ้น ทั้งนี้ควรให้มีการจัดกิจกรรมในแต่ละตำบลเพื่อสะดวกในการเดินทางเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เข้ารับการอบรม

ตอนที่ 3 การประเมินผลการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 1,069 คน (ร้อยละ 100.00) ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 806 คน (ร้อยละ 75.40) โดยส่วนมากมีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 368 คน (ร้อยละ 34.40) ตำแหน่งครู จำนวน 737 คน (ร้อยละ 68.90) ทั้งนี้ มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 649 คน (ร้อยละ 60.70) และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานในสถานศึกษาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี จำนวน 427 คน (ร้อยละ 39.90)

3.2 การดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.30, S.D. = 0.66) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรม (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการให้บุคลากรได้รับรู้ร่วมกัน (\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.59) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการยกระดับการจัดการเรียนรู้ในการอบรมโครงการ/กิจกรรมให้มีคุณภาพ โดยนำสภาพปัญหา ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา จากการประเมินโครงการผลการนิเทศกิจกรรม มาสู่การจัดทำโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.68) และสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์การอบรมโครงการ/กิจกรรมผ่านสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัยและหลากหลาย เช่น สื่อออนไลน์ เว็บไซต์ เป็นต้น ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้ทราบโดยทั่วถึงกัน (\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.72)

อภิปรายผลการดำเนินงาน

1. จากผลการดำเนินงาน ที่พบว่า หลักสูตรอาชีพที่ใช้ในการจัดอบรมมากที่สุด คือ หลักสูตรอาชีพการค้าขาย จำนวน 472 หลักสูตร (ร้อยละ 36.28) อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการสำรวจความต้องการการเรียนรู้ของประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ซึ่งโดยส่วนใหญ่ในพื้นที่มีการประกอบอาชีพค้าขาย จึงมีความต้องการให้หน่วยงานจัดการอบรมใน

หลักสูตรอาชีพการค้าขายมากที่สุด ทั้งนี้อาชีพการค้าขายไม่เพียงแต่เป็นห้างหรือร้านค้าที่มีความจำเป็นต้องใช้ทักษะในการติดต่อสื่อสารภาษาอังกฤษกับชาวต่างประเทศเพื่ออธิบายลักษณะสินค้า การนำเสนอสินค้าหรือการต่อรองราคาเท่านั้น รวมไปถึงอาชีพการค้าขายแบบออนไลน์ก็มีความจำเป็นเช่นกัน เนื่องจากเป็นอีกหนึ่งช่องทางหลักที่ประชาชนหันมาเลือกใช้บริการและให้ความสนใจเป็นจำนวนมากจะเห็นได้ว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพค้าขายมีความสำคัญและจำเป็นต่อการประกอบอาชีพค้าขายในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของสำนักงาน กศน. เพื่อร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันในเรื่องการพัฒนาทักษะให้ประชาชนเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ โดยมีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประชาชนในรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นทักษะภาษาเพื่ออาชีพ ทั้งในภาคธุรกิจ การบริการ และการท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและการพัฒนาอาชีพ และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในเรื่องพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ โดยมีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล Social Media และ Application ต่าง ๆ และจัดและส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และความต้องการของประชาชนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ (Office of the Non-Formal and Informal Education, 2019)

2. จากผลการดำเนินงาน ที่พบว่า หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมจัดการอบรมมากที่สุด คือ หน่วยงานการศึกษา จำนวน 525 แห่ง (ร้อยละ 41.34) อาจเป็นเพราะสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานการศึกษาในการจัดกิจกรรมภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพร่วมกัน โดยที่สถานศึกษาได้ขอความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์โครงการ การขอใช้สถานที่ในการจัดการอบรม การสนับสนุนบุคลากรเป็นวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมจากหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ โดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากครูที่สอนอยู่ในระบบโรงเรียนทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิโดยตรงทางด้านภาษาอังกฤษ และมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ประกอบกับสถานศึกษาบางแห่งในสังกัดสำนักงาน กศน. มีพื้นที่อยู่ใกล้โรงเรียน และครูในระบบบางคนเคยเป็นครูกศน. มาก่อน จึงทำให้เข้าใจและมีเทคนิคในการอบรมให้กับนักศึกษา กศน. และประชาชนในพื้นที่เป้าหมายเป็นอย่างดี ดังนั้น หน่วยงานภาคีเครือข่าย จึงเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จหนึ่งที่ทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยประชาชนที่ผ่านการอบรม จำนวน 39,658 คน ตามโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ มีความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

3. จากผลการประเมินผลการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ ที่พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.66) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรม ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการให้บุคลากรได้รับรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.59) อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพเป็นอย่างดีโดยสำนักงาน กศน. มีหนังสือชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ โดยละเอียด พร้อมทั้งแนบหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายในการจัดอบรมประชาชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน. ตามระเบียบการเบิกจ่ายจากคู่มือการจัดกิจกรรมฝึกอบรมประชาชน รวมทั้งสำนักงาน กศน. จังหวัดได้ประชุมชี้แจง หรือแนวทางการดำเนินงานในระดับจังหวัด มีการสื่อสาร สร้างการรับรู้ในกรอบ และแนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้สถานศึกษานำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ได้

เป้าหมายเกินกว่าที่กำหนด จำนวน 39,658 คน จากเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำนวน 37,120 คน รวมทั้งการใช้จ่ายงบประมาณในการจัดอบรมโครงการ คิดเป็นร้อยละ 97.66 เป็นไปอย่างคุ้มค่ามีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนทั่วไปในพื้นที่เป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

จากผลการดำเนินงานโครงการฯ มีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานโครงการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพ และโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรอาชีพที่ใช้ในการจัดอบรมมากที่สุด คือ หลักสูตรอาชีพการค้าขาย ดังนั้น ควรดำเนินการรวบรวมวิเคราะห์ และจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านอาชีพแกนกลางเพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีความเข้าใจในทักษะการใช้ภาษาง่ายขึ้น

2. หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมจัดการอบรมมากที่สุด คือ หน่วยงานการศึกษา นอกจากสถานศึกษาจะบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานการศึกษาเพื่อเกิดความร่วมมือที่ดีต่อกันแล้ว ดังนั้น ควรบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายอื่น ๆ เช่น หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการผลิตหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนออนไลน์ สถาบันหรือศูนย์ภาษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนต่อไป

3. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ/โครงการ/กิจกรรม และมีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการให้บุคลากรได้รับรู้ร่วมกันที่อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ควรมีการแต่งตั้งคณะทำงานในระดับสำนัก และร่วมกันประชุมหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการในปีต่อไปให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความถูกต้องชัดเจนมากยิ่งขึ้นทั้งในเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการจัดอบรมในพื้นที่เป้าหมาย ระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้มีชัดเจนต่อการจัดกิจกรรมโครงการ สำหรับหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบของสื่อออนไลน์มากขึ้นเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ตลอดเวลาผ่านสมาร์ตโฟนโดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ และการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ ควรมีการพัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลที่เชื่อมโยงกันทั้งในระดับพื้นที่และส่วนกลางเพื่อให้ได้ข้อมูลผลการดำเนินงานที่ถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. จากผลการดำเนินงาน การติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ตรงกันว่าสถานศึกษามีความต้องการให้เปิดหลักสูตรภาษาอื่น ๆ นอกจากภาษาอังกฤษ เนื่องจากบางพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านหรือบางพื้นที่เป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมของต่างประเทศ ดังนั้น ควรปรับโครงการให้เชื่อมต่อการจัดการอบรมในหลักสูตรภาษาอื่น ๆ ในพื้นที่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนทั่วไปในพื้นที่เป้าหมายอย่างแท้จริง

References

“Announcement of the Integrated Provincial Administrative Policy and Provincial Policy Committee on Establishment of a Provincial Group and Define a Province that is an Operation Center of the Provincial Group. (No.3).” (2017, 17 November). *Government Gazette*. 134, 281ง. p.14-16. (In Thai)

Laong Phukhang and Rane Noisakun. (2019). *Successful Lesson Learned of English Project for Career Communication: A Case study of Muang Trang District of the Non-Formal and Informal Education Centre*. Thang: Thang Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education. (In Thai)

Office of the Non-Formal and Informal Education. (2019). *Office of the Non-Formal and Informal Education Policy and Operational Focus for Fiscal Year 2019*. Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/1T3odobuULnt4ax5FrTCIfM2wnkzWA1s/view> (In Thai)

Somkiat Onwimon. (2012). *The Use of English and Other Languages in the Region and the Future of Thailand in ASEAN*. Retrieved from http://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2013/5/2060_5264.pdf. (In Thai)

The Secretariat of the Cabinet. (2014). *Cabinet Policy Statement*. Retrieved from http://www.mof.go.th/home/Press_release/News2014/history_61.pdf (In Thai)